

درمان غیر جراحی به چه میزان علائم فتق دیسک بین مهره‌های کمری را بهبود می‌بخشد؟

دکتر حمید بهتاش^(۱)، دکتر بهمن قزلباش^(۲)، سید محمد فرشته‌نژاد^(۳)، دکتر محمد صالح گنجویان^(۴)، دکتر ابراهیم عامری^(۵)، دکتر بهرام مبینی^(۶)

How Much Would Conservative Treatment Improve Lumbar Disc Herniation Symptoms and Signs?

Hamid Behtash, MD; Bahman Ghezelbash, MD; S Mohammad Fereshtehnejad, MD;
 Mohammad Saleh Ghanjavian, MD; Ebrahim Ameri, MD; Bahram Mobini, MD
Iran University of Medical Sciences

خلاصه

پیش‌زمینه: کمردرد یکی از شایع‌ترین بیماری‌ها و مشکلاتی است که محدودیت‌ها و معضلات فراوانی را برای فرد و جامعه به‌همراه دارد. از شایع‌ترین علل کمردرد، فتق دیسک بین مهره‌ای است. تاکنون مطالعات مختلفی در مورد چگونگی برخورد با فتق دیسک بین مهره‌های کمری صورت گرفته است. از آنجایی که درمان‌های جراحی در مقایسه با درمان‌های غیر جراحی، هزینه و عوارض زیادی را به بیمار و جامعه تحمیل می‌نمایند و با توجه به گستردگی موضوع و اثرات اقتصادی و اجتماعی آن، این مطالعه با هدف بررسی اثربخشی درمان‌های غیر جراحی در فتق دیسک بین مهره‌ای و تعیین درصد فراوانی پسرفت دیسک فتق یافته به دنبال درمان نگهدارنده غیر جراحی انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: مطالعه از نوع نیمه تجربی و به شکل مقایسه قبل و بعد بر روی ۴۵ نفر از بیماران مبتلا به فتق دیسک بین مهره‌ای کمری که معیارهای ورود به مطالعه را داشتند، صورت گرفت. بیماران از مراجعین یک درمانگاه ارتوپدی مرکز درمانی بودند که بر اساس سی‌تی‌اسکن فتق اثبات شده، دیسک کمری داشتند. بیماران پس از یک دوره درمان نگهدارنده ۶ ماهه با دارو، فیزیوتراپی و استراحت و در صورت لزوم بریس و کشش مجدداً با استفاده از سی‌تی‌اسکن مورد بررسی قرار گرفتند. همچنین علائم بالینی و شکایات بیماران نیز قبل و بعد از دوره درمان ۶ ماهه مورد بررسی و مقایسه قرار گرفت.

یافته‌ها: از مجموع ۴۵ بیمار، علائم ۳۹ نفر (۸۶/۷٪) بهبود یافت و ۶ نفر (۱۳/۳٪) به علت عدم بهبودی تحت عمل جراحی قرار گرفتند. ضمناً از مجموع ۳۵ بیماری که برای انجام سی‌تی‌اسکن دوم مراجعه کردند، ۲۴ نفر (۶۸/۶٪) پسرفت دیسک نشان دادند.

نتیجه‌گیری: با توجه به درصد بالای پسرفت هرنی دیسک، که هم به‌صورت عینی از طریق نتایج سی‌تی‌اسکن، و هم از نظر بهبودی علائم به دنبال درمان نگهدارنده ۶ ماهه مشاهده شد، پیشنهاد می‌شود در مواردی که اندیکاسیون قطعی جراحی دیسک کمری وجود ندارد، این درمان تا حد امکان به تأخیر انداخته شود تا در صورت پاسخ‌دهی به درمان‌های نگهدارنده، از صرف هزینه و ایجاد مشکلات بیشتر برای بیمار جلوگیری گردد. برای انجام جراحی بایستی مجموعه‌ای از علائم بالینی و تصویری را در نظر گرفت و نباید فقط براساس سی‌تی‌اسکن اقدام به جراحی کرد.

واژه‌های کلیدی: جابه‌جایی دیسک بین مهره‌ای، درمان، کمردرد

Abstract

Background: Low back pain is common disease which usually causes considerable individual and community-related functional disability. Lumbar disc herniation is one of the common causes of back pain in the third or fourth decade of life. Surgical treatment imposes a heavy functional burden on the patient and the society. For this reason we have decided to evaluate the effectiveness of non-surgical treatment in lumbar disc herniation in middle age people.

Methods: Forty five patients, who had referred with documented lumbar disc herniation with positive clinical and CT scan evidence, were evaluated before and after six months of conservative treatment. The treatment included NSAID steroid 3-cyclic antidepressant, rest, physiotherapy and, at times, bracing or traction. Clinical and repeat CT scan was used for re-evaluation.

Results: Among the 45 cases, clinical improvement was seen in 39 (86.7%) and 6 (13.3%) required surgical exploration. The 35 cases who referred for repeat CT scanning, 24 (68.6%) showed regression of disc bulge.

Conclusions: In view of high rate of regression of symptoms and improvement on CT scans in this study, it is recommended not to rush to surgery for lumbar disc herniation in non-urgent cases, and expect high rate of improvement with conservative approach.

Keywords: Intervertebral disc displacement; Treatment; Low back pain

دریافت مقاله: ۶ ماه قبل از چاپ | مراحل اصلاح و بازنگری: ۱ بار | پذیرش مقاله: ۴ ماه قبل از چاپ

(۱) تا (۶): ارتوپد، دانشگاه علوم پزشکی ایران

محل انجام تحقیق: تهران، درمانگاه ارتوپدی بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص)

نشانی نویسنده رابط: تهران، خ ستارخان، خ نیایش، بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص)، بخش ارتوپدی

Email: hbehtash@yahoo.com

دکتر حمید بهتاش